

20.9.2016/AL

SIIKALATVAN KUNTA

KAAVOITUSKATSAUS 2016

YLEISTÄ

Siikalatvan kunnan pinta-ala on 2170 km² ja asukasluku (31.7.2016) oli 5636. Kunta on pinta-alaltaan viidenneksi suurin Pohjois-Pohjanmaalla. Haasteena kunnalla on, että kunnassa ei ole mitään selkeää yhtä keskustaajamaa. Sen sijaan kunta muodostuu neljästä suunnilleen saman-suuruudesta taajamasta, joiden etäisyydet toisistaan vaihtelevat 12 - 44 km.

Maankäyttö- ja rakennuslain mukaan kunnan tulee vähintään kerran vuodessa laatia kaavoituskatsaus kuntalaisille. Kaavoituskatsauksen avulla kuntalaiset saavat tietoa kunnan ajankohtaisista kaavahankkeista ja voivat vaikuttaa kunnan maankäytön suunnitteluun.

Tässä Siikalatvan kunnan kahdeksannessa katsauksessa esitellään Siikalatvan kunnassa vireillä olevat ja lähiaikoina vireille tulevat kaava-asiat sekä niiden käsittelyvaiheet. Samalla selostetaan sellaiset asiat, joilla on välitöntä vaikutusta kaavoituksen lähtökohtiin, tavoitteisiin, sisältöön ja toteuttamiseen.

KAAVOITUKSEN JA MAANKÄYTÖN SUUNNITTELUN ORGANISOINTI SIIKALATVAN KUNNASSA

Kaavoitus ja maankäytön suunnittelu Siikalatvan kunnassa on suoraan kunnanhallituksen alaista toimintaa. Viranhaltijana kaavoitus- ja maankäyttöasiat kuuluvat kehitys- ja teknisen johtajan alaisuuteen. Siikalatvan kunnan kaavoittaja on kehitys- ja tekninen johtaja.

Muita toimintaan vaikuttavia toimielimiä ovat mm. teknisistä palveluista vastaava tekninen lautakunta, teknisen sektorin viranomaistehtävistä (ympäristön suojelu, rakennusvalvonta, maa-ainesasia) vastaava rakennus- ja ympäristölautakunta. Kummankin lautakunnan jäsenmäärä on 5 henkilöä. Lisäksi elinkeinojen kehittämistä ohjaava elinkeinotoimikunta ja uutena kunnan ja yrittäjien yhteistyöryhmä ottavat kantaa kaavoitusasioihin.

MAANKÄYTÖN SUUNNITTELUN PERUSTEISTA

Kunnan maankäytön suunnittelulla ohjataan alueiden käyttöä ja rakentamista. Tavoitteena on luoda edellytykset hyvälle elinympäristölle sekä edistää ekologisesti, taloudellisesti, sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestävä kehitystä. Maankäytön suunnittelujärjestelmään kuuluvat valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet, maakuntakaava, yleiskaavat ja asemakaavat.

Valtakunnallisilla alueidenkäyttötavoitteilla edistetään hyvän elinympäristön ja kestävä kehityksen toteutumista. Tavoitteissa mainitaan mm. rakennetun ympäristön ajallisen kerroksellisuuden, omaleimaisuuden ja ihmisläheisyyden säilyttäminen, kansallisen kulttuuriympäristön ja rakennusperinnön säilymisen turvaaminen.

Maakuntakaavassa osoitetaan maakunnan alueidenkäytön ja yhdyskuntarakenteen periaatteet sekä maakunnan kehittämisen kannalta tarpeelliset aluevaraukset.

Yleiskaavan tarkoituksena on kunnan tai sen osan yhdyskuntarakenteen ja maankäytön yleispiirteinen ohjaaminen sekä toimintojen yhteen sovittaminen. Yleiskaava voidaan laatia myös maankäytön ja rakentamisen ohjaamiseksi määrätyllä alueella ts. osayleiskaavana.

Yleiskaavassa esitetään tavoitellun kehityksen periaatteet ja osoitetaan tarpeelliset alueet yksityiskohtaisen kaavoituksen ja muun suunnittelun sekä rakentamisen ja muun maankäytön perustaksi. Yleiskaava voidaan laatia myös vaiheittain tai osa-alueittain.

Alueiden käytön yksityiskohtaista järjestämistä, rakentamista ja kehittämistä varten laaditaan **asemakaava**, jonka tarkoituksena on osoittaa tarpeelliset alueet eri tarkoituksia varten ja ohjata rakentamista ja muuta maankäyttöä paikallisten olosuhteiden, kylä- ja maisemakuvan, hyvän rakentamistavan, olemassa olevan rakennuskannan käytön edistämisen ja kaavan muun ohjaustavoitteen edellyttämällä tavalla.

1. VALTAKUNNALLISET ALUEIDENKÄYTTÖTAVOITTEET

Valtioneuvosto päätti valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista vuonna 2000. Päätöstä tarkistettiin 13.11.2008 tavoitteiden sisällön osalta. Muilta osin, kuten tavoitteiden oikeusperustan ja oikeusvaikutusten osalta, vuoden 2000 päätös jäi voimaan. Lisäksi valtioneuvosto on 22.12.2009 päättänyt, että Museoviraston laatima inventointi Valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt (RKY 2009) korvaa valtakunnallisissa alueidenkäyttötavoitteissa mainitun vuoden 1993 inventoinnin.

Valtakunnalliset alueidenkäytön tavoitteista lisätietoja löytyy internetistä osoitteesta:

http://www.ymparisto.fi/fi-fi/Elinymparisto_ja_kaavoitus/Maankayton_suunnittelujarjestelma/Valtakunnalliset_alueiden_kayttotavoitteet

Valtakunnallisesti arvokkaisiin kohteisiin merkittävästi vaikuttavissa hankkeissa on varattava Museovirastolle tilaisuus lausunnon antamiseen.

Siikalatvalla RKY:ssä (<http://www.rky.fi>) ovat seuraavat kohteet:

[Kärsämän kylä](#)
[Lamujokivarsi Piippolan kirkonkylässä](#)
[Rantsilan kirkko ja vanha raitti](#)
[Saviselkä-Piippola -maantie](#)
[Vareksen tila](#)

2. POHJOIS-POHJANMAAN MAAKUNTAKAAVA

Maakuntakaavan uusiminen on käynnissä. Maakuntakaavaa uusitaan kolmessa vaiheessa. Ensimmäinen vaihe on vahvistettu Ympäristöministeriössä loppuvuonna 2015. Toisen vaihe laatiminen on käynnissä. Ja ehdotus on valmistunut ja se tulee maakuntavaltuuston käsittelyyn keväällä 2017. Ensimmäisen vaiheen sisältöä ovat energiatuotanto, kaupan palvelurakenne ja aluerakenteet, luonnosympäristö ja liikennejärjestelmät. Yhtenä osa-alueena maakuntakaavan valmistelussa oli suo-ohjelman laatiminen. Suo-ohjelmassa pyrittiin löytämään yhteiset soiden käytön periaatteet eri käyttömuodoille (turvetuotanto, metsätalous, maatalous, suojelu...). Siikalatvan kunnan osalta merkittävää on kuinka turvataan turvetuotannon jatkuvuus ja tällä hetkellä näyttää siltä, että maakuntakaavassa on varattu riittävästi uusia turvetuotantoon otettavia alueita niin, että ainakin tässä suhteessa kunnan tärkeä yritystoiminnan muoto olisi turvattuna myös tulevaisuudessa. Toinen merkittävä seikka ensimmäisessä vaiheessa on, että turvataan palveluiden kehittämisen kunnan taajamissa niin, ettei MRL:n rajoitteet kaupan suuryksiköille kohtuuttomasti vaikeuta lähinnä nelostien matkailijavirtoihin perustuvaa palvelutuotannon kehittämistä.

Maakuntakaavan 2. vaiheessa tarkastellaan kulttuuriympäristö, maaseudun asutusrakenne, virkistys- ja matkailu, seudulliset jätteenkäsittelyalueet ja seudulliset ampumarata-alueet.

3. vaiheessa sitten käsitellään kiviaines- ja pohjavesialueet, uudet kaivokset ja muut tarpeelliseksi osoittautuvat päivitykset. 3. vaihe on luonnosvaiheessa.

Lain muutoksen jälkeen maakuntakaavat hyväksyy maakuntavaltuusto eikä niitä enää alisteta ministeriön vahvistettavaksi.

3. YLEISKAAVAT JA OSAYLEISKAAVAT

Siikalatvan kunnan alueelle on valmistunut (valtuusto keväällä 2013 hyväksynyt) maankäyttöstrategia, joka kattaa koko kunnan alueen tarkastelun asumisen, vapaa-ajanvieton ja elinkeinotoiminnan kannalta katsottuna.

Strategia ohjaa kunnan tulevaa kaavoitusta ja maankäyttöä.

Strategia löytyy kunnan internetsivuilta osoitteesta: http://www.siikalatva.fi/muut_kaavat

Voimassa olevat asemakaavat ja oikeusvaikutteiset osayleiskaavat löytyvät Siikalatvan kunnan internetsivuilta osoitteesta:

<http://paikkatieto.airix.fi/paikkatieto/siikalatva/>

Käynnissä olevat kaavoitushankkeet löytyvät Siikalatvan kunnan internetsivuilta osoitteesta:

<http://www.siikalatva.fi/kaavoitushankkeet>

3.1 Voimassa olevat osayleiskaavat

Siikalatvalla ei ole koko kunnan kattavaa yleiskaavaa, vaan eri kylille/kirkonkylille on laadittu osayleiskaavoja.

Rantsilan kirkonkylän osayleiskaava on vuodelta 2003. **Porkanrannan osayleiskaava** on vuodelta 2010. **Savalojan osayleiskaava** on vuodelta 1987 ja **Sipolan osayleiskaava** vuodelta 1988. Kaksi jälkimmäistä eivät ole oikeusvaikutteisia osayleiskaavoja. **Piippolan keskustaajaman osayleiskaava** on vuodelta 2003. **Leskelän osayleiskaava** on vuodelta 2000. **Pulkkilan k:n osayleiskaava** on vuodelta 2016. **Kestilän kirkonkylän osayleiskaava** on 1990 luvulta eikä se ole oikeusvaikutteinen.

Voimassa olevat asemakaavat ja oikeusvaikutteiset osayleiskaavat löytyvät Siikalatvan kunnan internetsivuilta osoitteesta:

<http://paikkatieto.airix.fi/paikkatieto/siikalatva/>

3.2 Vireillä olevat / vireille tulevat osayleiskaavat

Vuonna 2013 käynnistettiin Pulkkilan kirkonkylän osayleiskaavan päivittäminen ja laajentaminen. Valtuusto hyväksyi kaavan keväällä 2016 maakuntakaavan 1. vaiheen tultua ministeriöstä.

Seuraavana on vuorossa Kestilän kirkonkylän osayleiskaavan tarkistaminen ja saattaminen oikeusvaikutteiseksi. Kaavakonsultit kilpailutetaan syksyllä 2016 ja kaavan laatiminen tehdään vuosina 2017-18. Tämän jälkeen tulevatkin sitten vuoroon Rantsilan ja Piippolan kirkonkyläiden vuonna 2003 hyväksytyjen osayleiskaavojen ajantasaisuuden arviointi.

4. ASEMAKAAVAT

Yleistä

MRL 60 §:ssä todetaan asemakaavojen ajantasaisuuden arvioinnista seuraavaa:

”Kunnan tulee seurata asemakaavojen ajanmukaisuutta ja tarvittaessa ryhtyä toimenpiteisiin vanhentuneiden asemakaavojen uudistamiseksi.

Sellaisen asemakaavan alueella, joka on ollut voimassa yli 13 vuotta ja joka merkittävältä osalta on edelleen toteuttamatta, rakennuslupaa ei saa myöntää sellaisen uuden rakennuksen rakentamiseen, jolla on alueiden käytön tai ympäristökuvan kannalta olennaista merkitystä, ennen kuin kunta on arvioinut asemakaavan ajanmukaisuuden. Arviointi ei kuitenkaan ole tarpeen, jos kaavan ajanmukaisuus on arvioitu viimeksi kuluneiden viiden vuoden aikana.

Asemakaavan ajanmukaisuuden arviointi voidaan samalla kertaa suorittaa alueella, joka muodostaa arvioinnin kannalta tarkoituksenmukaisen kokonaisuuden. Kunnan päätökseen, jolla asemakaavan on todettu olevan ajanmukainen, ei saa valittamalla hakea muutosta.

Edellä 2 momentissa säädettyä 13 vuoden määräaikaa voidaan erityisestä syystä asemakaavassa lyhentää tai pidentää. Määräaika ei kuitenkaan saa olla lyhyempi kuin viisi vuotta eikä pitempi kuin 20 vuotta.

Edellä 2 momentissa tarkoitettua 13 vuoden määräaikaa laskettaessa ei oteta huomioon sitä aikaa, jolloin alueella on voimassa 53 §:n 1 momentin mukainen rakennuskielto asemakaavan muuttamiseksi tai 58 §:n 4 momentin mukainen kielto.

4.0 Voimassa olevat rakennus- ja asemakaavat

Rantsilan kirkonkylän asemakaavaa vuodelta 1974 on muutettu ja laajennettu useaan otteeseen. 2000-luvulta ovat mm. Länsiranta (25.9.2003), Tuohimaa (25.3.2004) sekä asemakaavan muutos Valtatie 4:n kohdalla. Lisäksi 2014 hyväksyttiin asemakaava muutos alueella, joka rajautuu Siikajokeen, Paavolantiehen ja valtatie 4:ään. Asemakaava-alueella on 55 kpl vapaita kunnan omistamia omakotitalotontteja sekä 4 rivitalotonttia.

Ranta-asemakaava on Kurranjärvellä ja Järvitalonjärvellä. Jälkimmäisen kaavan tarkistus ja laajennus on valmistunut 2009 ja saanut lainvoiman samana vuonna ja alueelle on kaavoitettu noin 20 uutta vapaa-ajanasuntoa. Uudet tontit omistaa UPM.

Piippolan kirkonkylällä ovat voimassa pääosin vuosina 1983 ja -85 laaditut rakennuskaavat. Vaarintalon ympäristössä kaavaa on laajennettu ja muutettu vuosina 1989–93.

Viimeiset Kirkonkylän asemakaavan muutokset ovat vuodelta 2005; Revonkuja korttelit 134, 135 ja 136 sekä PKTO, korttelit 1, 2, 3, 4 ja 11. Lisäksi 2015 on hyväksytty kaavamuuotos ja laajennus korttelissa 3. Asemakaava-alueella on kunnan omistamia omakotitontteja vapaana noin 20 kpl ja 6 kpl rivitalotontteja.

Pulkkilan kirkonkylän asemakaava on vahvistettu 31.12.1966. Sen jälkeen kaavaan on tehty muutoksia 17 kertaa vuosina 1975 - 2005. Asema-kaavaa on 2000 -luvulla laajennettu Laanilan teollisuusalueen kaavalla. Asemakaava-alueella on vapaana kunnan omistamia omakotitalotontteja 15 kpl ja 2 rivitalotonttia.

Kestilän kirkonkylän asemakaava on 1990-luvulta ja siihen on tehty muutoksia 2000-luvun alussa. Kunnan omistamia vapaita omakotitalo tontteja asemakaava-alueella on yhteensä 22 kpl ja rivitalotontteja 7 kpl. Kaavaa on pääpiirteittäin tarkastettu 2011.

Kaikilla asemakaava-alueilla on myös vapaita kunnan omistamia yritystilatontteja. Suurimmat kaavoitetut kunnan omistamat teollisuusalueet ovat Rantsilassa ja Pulkkilassa. Kestilässä ja Piippolassa suurimmat kunnan omistamat teollisuusalueet ovat asemakaava-alueiden ulkopuolella. Piippolassa Kortteisen teollisuusalueelle on laadittu alustava käyttösuunnitelma vuonna 2006 - 2007.

Kaikilla asemakaava-alueilla on myös yksityisten omistamia rakentamattomia tontteja.

4.1. Vuonna 2016 valmistuneet asemakaavat

Vuonna 2016 ei valmistunut uusia asemakaavoja tai asemakaavan muutoksia.

4.2 Vireillä olevat ja vireille tulevat asemakaavahankkeet ja asemakaavamuutokset

Rantsilan kirkonkylän asemakaava-alueella on työn alla kaavamuutokset korttelissa 33 ja 221. Korttelissa 33 muutoksella tontissa 2 muutetaan osa maa- ja metsätalousalueeksi (voimassa olevassa kaavassa liike ja toimistorakennusten aluetta) Samoin osa tontista 3. Korttelissa 221 kaavamerkintä AR muutetaan merkinnäksi YS millä mahdollistetaan alueelle tehostetun palveluasumisen yksikön rakentaminen vammaisille. Seuraavaksi tulee vuosina 2017 - 2018 tarkistaa asemakaavaa alueella Paavolantie-Siikajoki-Nelostien-Rantsilanraitti mm. liikenneturvallisuussuunnitelmassa esitettyjen muutostarpeiden vuoksi.

Piippolan kirkonkylän asemakaavan yleistarkistus. Virkamiestyöryhmä on tarkastellut asemakaava-aluetta ja todennut siellä olevan tarvetta muutokseen, koska kaava ei ole toteutunut suunnitelulla tavalla mikä on johtanut poikkeamisluvilla rakentamiseen. Alueen asemakaavan tarkistus oli tarkoitus aloittaa vuonna 2015 ja saattaa loppuun 2016. Mutta resurssipulan vuoksi siirtyy mahdollisesti vuosille 2017 - 2018. Asemakaavan ja/tai ohjeellisen tonttijaon muutosta on esitetty mm. seuraavien kortteleiden osalta: Vaarintalon ympäristö (korttelit 28–29, 33-3 36–40 ja 42, tila 16:50, maatalous-, puisto- ja katualueet).

Pulkkilan kirkonkylän asemakaavan tarkistaminen on ajankohtainen ja tulee ainakin määrätyiltä osin tehdä osayleiskaavan valmistuttua. Ensisijaisesti on tarvetta tonttijaon tarkistamiseen hyödyntämättömien tonttien osalta. Myös yksityiset henkilöt ovat tehneet esityksiä kaavamuutoksiksi. Muutoksia tehdään tarpeen mukaan vuoteen 2020 mennessä. Uuden asuntoalueen kaavoitus Alikoskenalueelle on käynnistetty kesällä 2016. Tässä hankkeessa kaavoitetaan 15 - 20 kpl väljiä tontteja, jotka mahdollistavat mm. puutarhaviljelyn ja jopa kotieläinten mm. hevosten pidon alueella.

Kestilän kirkonkylän asemakaavan tarkistukset ja muutokset

Kestilässä kirkonkylän asemakaava on pääosin tarkistettu ja joiltakin osin muutettu 2011. Lisätarkastelu tehdään Kestilän osayleiskaavan ajantasaistamisen jälkeen.

5. RAKENNUSJÄRJESTYS

Uudelle Siikalatvan kunnalle on laadittu uusi rakennusjärjestys ja se on tullut voimaan vuonna 2009. Rakennusjärjestystä on tarkistettu vuonna 2012 ja 2015 lain muutosten vaatimalla tavalla.

Rakennusjärjestys tulee tarkistaa kokonaisuudessaan vuoden 2018 loppuun mennessä.

6. KULTTUURIYMPÄRISTÖ

6.1 Kulttuuriympäristöselvitykset

Maakuntakaavoituksen 2. vaiheen osana on tehty selvityksiä kulttuurimaisemista kuin rakennetusta kulttuuriympäristöstä.

Aineisto löytyy maakuntaliiton internetsivuilta osoitteesta:

http://www.pohjois-pohjanmaa.fi/aluesuunnittelu/maakuntakaavoitus/vireill%C3%A4_olevat_maakuntakaavat/2_vaihe_maakuntakaava

6.2. Kulttuuriympäristön hoito

Uuden Siikalatvan kunnan alueella on moniin yksityisten ja yhteisöjen myös kunnan omistamiin kohteisiin saatu avustuksia rakennusperinnön hoitoon ja näin toivotaan käyvän myös jatkossa.

Myös kunnan tuleva kuntastrategia sisältää vahvan tahtotilan niin maiseman kuin rakennetun ympäristön hoitamiseksi asukkaiden viihtyisyyden ja kunnan vetovoiman lisäämiseksi.

7. MUUTA MAANKÄYTTÖÖN JA RAKENTAMISEEN LIITTYVÄÄ

Poikkeamistoimivallan siirtoa koskeva maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) muutos 196/2016) tuli voimaan 1.4.2016. Lain muutos tarkoittaa, että aikaisemmin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen (ELY- keskus) toimivaltaan kuuluneet poikkeamisasiat ratkaistaan jatkossa kunnassa.

Kunnille siirtyvät lain muutoksella poikkeamishakemukset seuraavissa asioissa:

- Uuden rakennuksen rakentaminen ranta-alueella, jolla ei ole voimassa MRL 72 §:n 1 momentissa tarkoitettua kaavaa
- Vähäistä suurempi poikkeaminen asemakaavassa osoitetusta tontti- tai rakennuspaikkakohtaisesta kokonaisrakennusoikeudesta taikka vähäistä suuremman rakennusoikeuden osoittamisesta alueelle, jolle asemakaavassa ei ole osoitettu rakennusoikeutta
- Poikkeaminen rakennuksen suojelua koskevasta kaavamääräyksestä
- Poikkeaminen MRL:n 53 §:n 3 momentissa tarkoitettua asemakaavan hyväksymisestä johtuvasta rakennuskiellosta siirtyvät kunnille.

Lisätietoja lakimuutoksesta löytyy internetistä osoitteesta:

<http://www.kunnat.net/fi/Kuntaliitto/yleiskirjeet-lausunnot/yleiskirjeet/2016/Sivut/y42016-Muutoksia-maankaytto-ja-rakennuslain-poikkeamistoimivaltaa-koskeviin-saannoksiin.aspx>

Muita Siikalatvan maankäyttöä ja rakentamista ohjaavia suunnitelmia on seuraavasti:

1. Siikalatvan pohjavesialueiden suojelusuunnitelma valmistui keväällä 2014
2. Siikalatvan vesihuollon kehittämissuunnitelma valmistui keväällä 2014
3. Siikajoen tulvariskien hallintasuunnitelma valmistui marraskuussa 2014
4. Siikalatvan liikenneturvallisuuksuunnitelma valmistui tammikuussa 2015
5. Jätehuoltomääräykset voimaan 2016

Ympäristönsuojelu valvonnan osalta siirtyi keväällä 2014 yhteistoiminta-alueelta kunnan hoidettavaksi minkä seurauksena rakennustarkastajien tehtäviä järjesteltiin siten, että toinen rakennustarkastaja (Keijo Vähä) vastaa ympäristötarkastajan tehtävistä, maa-aineesasioista ja rakentamiseen liittyvistä avustuksista ja toinen rakennustarkastaja (Pentti Lämpsä) rakennusvalvonnasta. Toimielimenä molemmilla osa-alueilla toimii rakennus- ja ympäristölautakunta.

Ympäristösuojelumääräykset pyritään saamaan ajan tasalle vuoden 2016 loppuun mennessä.

8. KEHITTÄMISKESKUSTELU

Edellinen Siikalatvan ja ELY-keskuksen välinen kehittämiskeskustelu pidettiin 29.11.2015. Vuoden 2016 keskustelu pidetään 20.10.2016.

9. TIEDOTTAMINEN

Kunnan kaavahankkeista tiedotetaan kunnan ilmoitustaululla, kuntatiedotteessa ja Siikajokilaakossa. Lisäksi kunnan internetsivujen avulla pyritään helpottamaan kuntalaisten tiedonsaantia kaava-asioista. Kaikki kunnan voimassaolevat kaavat alkavat olla sähköisessä muodossa kunnan internetsivuilla.